

Előző Magyar Kormány Könyvének Lengyel Kiadása
Sáhon

Az eddigi világhíretek reüsszójának korában élünk. Szemünk előtt dőlnek össze olyan jogi és politikai teóriák, amelyek a világháború előtt korban az emberiség állando vívmányainak tartottak. Azelőtt vagy alkotmányos monarchiák vagy parlamentáris köztársaságok voltak. Romjaira a mai köztársaságok vagy fejedelemségek felépítettek az autokratikus alkotmányokét. Megszűnőben vannak azok a szabadságok, amelyek a francia forradalom proklamált és majdnem valamennyi alkotmány a 19. század második felében és a 20. elején magálva tett.

Az új utak egyfelől lelkesedést, másfelől ellenkezést és kaitikát váltanak ki. A vallás és filozófia, a jog és etika, a sociologia és az ökonomia is belekerült a küzdelembe, amely nemcsak szavakkal, hanem mint Spanyolországban, fegyverrel is folyik.

Magyar munkája más szempontból foglalkozik a nagy változással. Az ideológiát felvetve, techniko-organizációs tényszerűsége fordítja a figyelmet és bebizonyítja, hogy ha ezek nem is az egyetlen, nem is legfőbb okai a változásnak, de jelentőségük szerepük van előidézésében.

A könyv fő tartelma és egyszerű mind vezetőideje, hogy az utóbbi évtizedek nagy találmányai és technikai haladása nem csak a gazdasági, társadalmi és kulturális területen hatottak, hanem a közigazgatásra és közületre is. Bebizonyítja, hogy fokozatosan bonyolódtek az állami közigazgatás feladatai, amelyek egyre jobban be kellett nyulnia a jogszabály életbe és egyre több került az ügyintézés köréből és döntéséből a közigazgatás körébe.

A feladatok növekedését bizonyos késedelemmel, kivétlen a
közig. mechanikus fejlődése, de az államok nagy részében
nem követik az a szervezeti megjelölés új szervezést.
Az állami igazgatás általában nem haladt aron az úton,
amelyen a nagy ipari vállalatok és a hadsereg haladtak:
a racionális szervezés és a munka maximális hatéka-
nyításának útján. Szűró analízisa részletesen értékelt a nagy
organizmusokat és kimutatta, hogy azok az évek folyamán
egyre inkább tökéletesítik munkájuk és szervezésük tech-
nikáját, anélkül megállapítja a közig.-ben analog fejlődés
hidányát, amely vagy később, néha még ráadásul régi
sémákhoz, vagy improvizál szervező gondolat és egyszerű kon-
ceptió nélkül.

Szűró nem analízisa értékelt, pedig nem melles
képpen rámutatott. En a kontinuitás. En hangszerelt az
ipar és a kereskedelem, hogy racionalizáljon és önköltséget le-
szállítsa. A kontinuitás ideája más formában, a jövő háború
ra való gondolatok mellett a hadsereg pszichológiájában, en hang-
szerelt szervező szervezőnek minél nagyobb racionalizálás, mint
az egyik aron a Tengeróknak, amelyek döntési folyamatok gyor-
sítását és reverz felét. A közigazgatásnak nincs kontinuitása.
de kétségtelen igazság, hogy a létező való küzdelemben a szervezetek
mivel egyre háborúban, minél a kétségben a közigazgatásig
a ritka vagy balsikerű Tengeróknak. En még nem jött be
a közgázatba. A vezető államfők sem akarták ezt belétni
amint maga a bürokrácia sem akarta levonni ebből a prakti-
kus következtetéseket és felismerés, hogy a jó közig. és a
racionális organizáció követelményeit nem lehet alá

rendelni doktrínáknak és a bürokrácia kétségbe-
ment.

Szűró közelebbi vizsgálat egyet a racionális organi-
záció fő követelményei közül: az egyszerűségi vezetés,
és az ezzel a vezetéssel kapcsolatos kevesebb munkame-
rőt és a döntések és azok keresztülvitele fölélti ellenőrzés
elvet. Az újkor nagy részében, a hadseregben és a
katholikus egyházban vittek keresztül ezt az elvet nem-
den irányban.

A közigazgatásban en a tisztán organizációs-technikai
elv eddig csak az autoritativ szervezeti államokban vel-
sült meg és kijelölésen a totális államban. Ennek kistör-
ketik jelölés mértékben sikerült, valamint biz-
nyos mértékig en olyan jellegű alkotmányok vonatkoztak
ra, amelyet korunk subereire gyakoroltak. En a
Teny, hogy ezt az elvet előbb és tökéletesebben, tech-
nikai szempontból ideológiás alapok nélkül en ipari
újkor nagy részben valószínűleg meg, fejlegosítva a követ-
keztetés, hogy alkalmasabbak ezek aronban en államokban
is, amelyek nem akarták a Tengeróknak totális gazdasá-
gát. En a Tengeróknak — en olyan következtetés, amelyet
a Szűró kifejezetten nem formulált meg, amely pedig
suggestív erővel folyik az általa gyűjtött anyagból és
a hordozó általi analízisből, hogy csak azok a társadalmak
tudnak sikeresen ellenállni a totalizmus ideológiájának
és fenntartani eltérő alkotmányukat, amelyek nem kíván-
ve demokratikus elveket és megkímélve parlamentári
intézményeket képesek reorganizálni közigazgatásu-
kat, amely ~~az~~ meg tud így felelni az élet követelme-
nek.

2
+ es munka
módszereinek

nyelvi. Ennek a mozgásnak főkövetelménye
a kormányzó hatalmának növelése, hogy később
központossá tegye a törvényalkotást és erősítse a
ellenőrzést. Eszembe jött a legújabb időből, amelyet
kielégítő demokratikus alkotmányról államok gyarapod-
tak, mint például, bizonyítja, hogy ez az új, az-
vagyis letelepítés, és jó eredményeket ad. — Ez az egyetlen
politikai tétel Magyarországon történelmi apolitikus
szellemű.

A Magyarországon apolitikus, annak legjobb biz-
tosítékja helyettesítés. Általános referátum volt
a Horthy-kormányzat. II. osztály a re-
szere Városban. Az anyagot a referátum kezdő cikké-
ben adták ki, felvették objektív és autoritativ, de
nem elégedett meg, hanem egy sor új ötlettel el-
látott és felvették a közvetlen érintkezést a közg. spe-
cialistáival.

A referátum a kongresszuson élénk és vita tárgy volt
amelytől bizonyos fontosságokkal helyezett, bár ott
nagyon kiemelték a közg. részegorok voltak képviselve.
En a legjobb bizonyíték a referátum apolitikus jellege.
A referátum és a diskussio, valamint a kezdő cikk meg-
jelentés franciául. Szükséges volt tartózkodni a leghat-
ározottabban és hozzájárulni a további fejlődésnek
his a közg. részegor munkáinak folytatása (Továbbra is
Pracy Společno-Gospodarskej)

Brovislaw Helczyński

For egyes országok
közg. tud. és
intelligenciájának

Előszó Magyary Zoltán könyvének lengyel kiadásához.

Az eddigi világnézetek revisiójának korában élünk. Szemünk előtt dőlnek össze olyan jogi és politikai teoriák, amelyeket a világháború előtti korban az emberiség állandó vívmányainak tartottak. Azelőtt vagy alkotmányos monarchiák, vagy parlamentáris köztársaságok voltak. Romjaikon a mai diktátorok, vagy féldiktátorok felépítették az autoritativ alkotmányokat. Megszűnőben vannak azok a szabadságok, amelyeket a francia forradalom proklamált és majdnem valamennyi alkotmány a 19. század második felében és a 20. elején magáévá tett.

Az új utak egyfelől lelkesedést, másfelől ellenkezést és kritikát váltanak ki. A vallás és filozófia, a jog és etika, a szociológia és az ökonómia is bekekerült a küzdelembe, amely nemcsak szavakkal, hanem mint Spanyolországban, fegyverrel is folyik.

Magyary munkája más szempontból foglalkozik e nagy változással. Az ideológiát félretéve, techniko-organikus tényezőkre fordítja a figyelmet, és bebizonyítja, hogy ha ezek nem is egyetlen, nem is legfőbb okai a változásnak, de jelentékeny szerepük van előidőzésében.

A könyv főtartalma és egyszersmind vezetőideája, hogy az utóbbi évtizedek nagy találmányai és technikai haladása nemcsak a gazdasági, társadalmi és kulturális területen hatottak, hanem a közigazgatásra és közvetve az alkotmányra is. Bebizonyítja, hogy fokozatosan bonyolódtak az állami közigazgatás feladatai, amelynek egyre jobban be kellett nyulnia a polgárok életébe és egyre több került az egyéni érdekkörből és döntésből a köz érdekkörébe.

A feladatok növekedését bizonyos késedelemmel követte a közigazgatás mechanikus fejlődése, de az államok nagy részében nem követte a szervezetnek megfelelő újjászervezése. Az állami igazgatás általában nem haladt azon az úton, amelyen a nagyipari vállalatok és a hadseregek haladtak: a racionális szervezés és a munka maximális kihasználásának útján. Szerző analizálja részletesen ezeket a nagy szervezeteket és kimutatja, hogy azok az évek folyamán egyre inkább tökéletesítik munkájuk és szervezetük technikáját, azután megállapítja a közigazgatásban analog fejlődés hiányát, amely vagy kritika nélkül ragaszkodik régi sémákhoz, vagy improviál vezetőgondolat és egységes koncepció nélkül.

Szerző nem analizálja ennek okát, pedig nem nehéz arra rámu-

tatni. Ez a konkurrencia. Ez kényszeríti az ipart és kereskedelmet, hogy racionalizáljon és önköltségét lecsökkentse. A konkurrencia más formában, a jövő háborúra való gondolás uralkodik a hadsereg psychéjében, ez kényszeríti szervezetének és munka módszerének minél nagyobb racionalizálására, mert ez egyike azoknak a tényezőknek, amelyek dönteni fognak győzelem és vereség felett. A közigazgatásnak nincs konkurrenciája, de kétségtelen igazság, hogy a létért való küzdelemben a nemzetek közt úgy a háboruban, mint a békében a közigazgatás egyike a siker vagy balsiker tényezőinek. Ez még nem jutott be a köztudatba. A vezető államférfiak sem akarják ezt belátni, amint maga a bürokrácia sem akarja levonni ebből a praktikus következtetéseket és felismerni, hogy a jó közigazgatás és a racionális organizáció követelményeit nem lehet alárendelni doktrináknak és a bürokrácia kényelmének.

Szerző közelebbről analizál egyet a racionális organizáció fő követelményei közül. Az egy személyi vezetés és az ezzel a vezetéssel kapcsolt tervszerű munkásság elvét és a döntések és azok keresztülvitele fölötti ellenőrzés elvét. Az ujkori nagyüzemekben, a hadseregben és a katolikus egyházban vitték keresztül ezt az elvet minden irányban.

A közigazgatásban ez a tisztán organizációs-technikai elv eddig csak az autoritativ szervezeti államokban valósult meg és különösen a totális államban. Ennek köszönhetik jelentős mértékben sikereiket, valamint bizonyos mértékig az ilyen jellegű alkotmányok vonzóerejüket, amelyet korunk embereire gyakorolnak. Az a tény, hogy ezt az elvet előbb és tökéletesebben, technikai szempontból ideologikus alapok nélkül az ujkori nagyüzem valósította meg, feljogosít arra a következtetésre, hogy alkalmazható azokban az államokban is, amelyek nem akarnak áttérni a totális rendszer útjára. S ami több - ez olyan következtetés, amelyet a szerző kifejezetten nem formulázott meg, amely pedig szuggesztív erővel folyik az általa gyűjtött anyagból és a hozzáfűzött analysisből - csak azok a társadalmak tudnak sikeresen ellenállni a totalizmus ideológiájának és fenntartani eltérő alkotmányukat, amelyek nem érintve demokratikus elveiket és megkímélve parlamenti intézményeiket képesek reorganizálni közigazgatásukat, amely meg tud így felelni az élet követelményeinek. Ennek a reorganizálásnak fő követelménye a kormányfő hatalmának növelése azzal, hogy kezében központosítja a tervszerű akciókat és azok kivitelezésének ellenőrzését. Csomó példa a legujabbi időből, amelyet kü-

lönböző demokratikus alkotmányu államok gyakorlatából merithetünk, bizonyítja, hogy ez az újjászervezés lehetséges és jó eredményeket ad.- És ez az egyetlen politikai tétele Magyar különben apolitikus munkájának.

Hogy a könyv lényegében apolitikus, annak legjobb bizonyítéka keletkezése. Általános referátum volt a Nemzetközi Közigazgatástudományi Kongresszus III.osztálya részére Varsóban. Az anyagot a referens kérdőívek alapján szedte össze az egyes országok közigazgatástudományi intézményeitől, tehát objektív és autoritativ, de ezzel nem elégedett meg, hanem egy sereg államba elutazott és felvette a közvetlen érintkezést a közigazgatás specialistáival.

A referátum a kongresszuson élénk vita tárgya volt, amely azt bizonyos fenntartásokkal helyeselte, bár ott nagyon különböző alkotmányu országok voltak képviselve. Ez a legjobb bizonyítéka a referátum apolitikus jellegének. A referátum és a diskusszió, valamint a kérdőlapok megjelentek franciául. Szükségesnek tartotta a lengyel olvasók részére is hozzáférhetővé tenni, s így adta azt ki a közgazdasági munka társulata./Towaczystwo Pracy Spoleczno-Gospodarczy/ Bronisław Helczjński